

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

ครูหลวงไพเราะเสียงซอ (อุ่น คุรยชีวิน) และครูประเวช กุมุทท่านเป็นบรมครูแห่งศาสตร์ด้านดนตรีไทยที่มีคุณสมบัติที่ครบถ้วนสมบูรณ์ จึงเป็นผู้ที่มีลูกศิษย์เคารพนับถือเป็นจำนวนมาก

จากการศึกษาประวัติชีวิตของครูหลวงไพเราะเสียงซอ (อุ่น คุรยชีวิน) และครูประเวช กุมุท ทำให้ทราบถึงลักษณะการดำเนินชีวิตซึ่งส่งผลให้บรมครูทั้งสองท่านเป็นผู้ประสบความสำเร็จสูงสุดแห่งการเป็นศิลปิน โดยอาศัยปัจจัยหลายด้านอาทิ ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกเข้ามา มีบทบาทและเป็นส่วนหนึ่งในการส่งเสริมการดำเนินชีวิตของครูทั้งสอง ทั้งนี้ความรู้ความสามารถของครูทั้งสองท่าน จัดว่าเป็นเลิศจนเป็นที่ยอมรับในวงการดนตรีไทย

ปัจจัยภายใน ครูหลวงไพเราะเสียงซอ (อุ่น คุรยชีวิน) และครูประเวช กุมุท ท่านมีลักษณะคล้ายคลึงกันคือ ท่านเป็นผู้ที่มีความรักในดนตรี มีความมุมานะ มีความพยายามเป็นเลิศ มีความขยันหมั่นเพียร อดทน เป็นผู้ที่รักครอบครัวและรับผิดชอบต่อหน้าที่การงาน เป็นผู้ที่มีมองโลกในแง่ดีและยังปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีเสมอมา

ปัจจัยภายนอก ด้านการศึกษาท่านทั้งสองมีความสมบูรณ์ได้รับการศึกษาจากครอบครัวเป็นพื้นฐานส่งผลให้ท่านมีฝีมือดีและสร้างความเจริญก้าวหน้าถึงขั้นสูงสุด

นอกจากนี้ท่านยังได้รับการถ่ายทอดวิทยาการความรู้จากครูที่มีฝีมือ ท่านครูหลวงไพเราะเสียงซอ (อุ่น คุรยชีวิน) ได้ศึกษาวิชาดนตรีไทยในสำนักดนตรีของพระยาประสานดุริยศัพท์ (แปก ประสานศัพท์) ซึ่งเป็นสำนักดนตรีไทยที่มีชื่อเสียงมาก มีลูกศิษย์ล้วนมีฝีมือดีทั้งสิ้น ประกอบกับตัวของครูหลวงไพเราะเสียงซอ (อุ่น คุรยชีวิน) เองเป็นผู้ที่มีปัจจัยภายในเป็นเครื่องเกื้อหนุนยิ่งทำให้ท่านประสบความสำเร็จสูงสุดในชีวิต ส่งผลให้ท่านเป็นศิลปินชั้นครูของวงการดนตรีไทย ในส่วนของครูประเวช กุมุท ท่านมีปัจจัยภายนอกที่สมบูรณ์เช่นกัน คือ ได้รับการอบรมสั่งสอนวิชาดนตรีจากบิดาเป็นปฐม แล้วมาศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมจากวิทยาลัยนาฏศิลป์ ซึ่งเป็นสถาบันที่มีครูดนตรีมากมาย ล้วนแล้วแต่เป็นผู้ที่มีฝีมือทั้งสิ้นและยังพร้อมให้วิชาความรู้ยังประกอบกับครูประเวชเอง เป็นผู้ที่มีปัจจัยภายในเกื้อหนุนซึ่งเป็นผู้ที่มีความสนใจในวิชาดนตรีอยู่แล้ว จึงทำให้ความรู้ความสามารถก้าวหน้าไปโดยเร็ว ยิ่งได้มาฝากตัวเป็นศิษย์ของครูหลวงไพเราะเสียงซอ (อุ่น คุรยชีวิน) ทำให้เกิดความแตกฉานมากยิ่งขึ้น ผลทำให้ท่านเป็นที่ยอมรับในฝีมือว่าเป็นเลิศ จัดอยู่ในชั้นศิลปินเอกเช่นกัน

จากที่ผู้วิจัยได้ศึกษาประวัติครูหลวงไพเราะเสียงซอ (อุ่น คุรยชีวิน) และครูประเวช กุมุท ทำให้ทราบว่า ท่านทั้งสองมีลักษณะของการดำเนินชีวิตและมีอุปนิสัยคล้ายคลึงกัน จนประสบความสำเร็จในการเป็นศิลปินที่มีชื่อเสียง ดังนี้

1. ท่านทั้งสองเป็นผู้มีปฏิภาณไหวพริบ มีฝีมือเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของตนเอง
2. ท่านทั้งสองเป็นผู้ที่มีความขยันหมั่นเพียร รักครอบครัว สมถะไม่ฟุ้งเฟ้อ มีความรับผิดชอบหน้าที่และมีความเชื่อว่าหน้าที่ต้องมาก่อนอื่นใด
3. ท่านทั้งสองมีความอ่อนน้อมถ่อมตน เป็นที่รักของครูบาอาจารย์ตลอดจนบรรดาศิษย์ที่มาขอศึกษาวิชาความรู้
4. ท่านทั้งสองเป็นผู้ที่มีจิตใจดี อ่อนโยน มีความเป็นครูอย่างสมบูรณ์ ไม่หวงวิชาความรู้ รักใคร่เอ็นดูศิษย์เสมอ
5. ท่านทั้งสองเป็นผู้ที่มีความสามารถเป็นเลิศในทักษะกระบวนการและทฤษฎีแห่งศาสตร์ดุริยางคศิลป์ไทย จนเป็นที่ยอมรับในวงการดนตรีไทย ท่านคือผู้รอบรู้หาใครเสมอได้ยากตลอดจนท่านยังได้มีโอกาสแสดงดนตรีต่อหน้าพระที่นั่งหลายครั้ง
6. ท่านทั้งสองเป็นผู้ที่รับผิดชอบหน้าที่ รับผิดชอบต่อความเป็นครูตัวอย่างเช่นถึงแม้จะมีอายุมากเพียงใด เดินทางลำบากแค่ไหน ก็ยังมาทำหน้าที่การถ่ายทอดความรู้ให้กับศิษย์มิได้ย่อท้อต่ออุปสรรค

นอกจากจะทราบถึงประวัติชีวิตและลักษณะการดำเนินชีวิตแล้ว ยังทราบถึงลักษณะวิธีการสอนรวมถึงการถ่ายทอดความรู้ของทั้งสองท่านที่มีลักษณะที่คล้ายคลึงกันดังจะกล่าวได้คือ ท่านจะใช้วิธีการสอนแบบตัวต่อตัว “ มุขปาฐะ ” (ORAL TRADITION) โดยส่วนใหญ่จะเป็นการต่อนิ้วและการใช้คันทักเป็นหลัก เน้นไปที่คุณภาพมากกว่าปริมาณ เอาใจใส่ในกระบวนการสอนและพยายามให้ศิษย์ เข้าใจถึงจิตวิญญาณแห่งดนตรี มีการสอนที่ละเอียดอ่อนซับซ้อน เพื่อบังเกิดเสียงดนตรีอันไพเราะและให้คงสืบทอดยีนชาวยาวที่สุด จนเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาติสืบไป

จากการศึกษาวิเคราะห์เค้บซอด้วงเพลงสุรินทราหู 3 ชั้น ทางครูหลวงไพเราะเสียงซอ (อุ่น คุรยชีวิน) กับทางครูประเวช กุมุท มีลักษณะการบรรเลงที่คล้ายคลึงกันแต่ก็ไม่เหมือนกันทีเดียว อันเนื่องมาจากครูประเวช กุมุท ท่านเป็นศิษย์ที่ได้รับการถ่ายทอดวิทยาการความรู้จากครูหลวงไพเราะเสียงซอ (อุ่น คุรยชีวิน) จึงไม่แปลกที่จะมีลักษณะที่คล้ายคลึงกัน หากจะแตกต่างกันก็จะเป็นเทคนิคลีลา อารมณ์ ความซาบซึ้งในบทเพลงที่บังเกิดขณะนั้น อันเกิดจากสุนทรีย์ของศิลปิน ส่งผลให้มีความละเมียดละไมของกลอนเพลงที่ต่างกันออกไป แต่ยังคงความไพเราะและทำนอง ตลอดจนการขับเคลื่อนของกลอนเพลงที่มีลักษณะในรูปลักษณะเดียวกัน

การบรรเลงดนตรีไทยนั้นศิลปินต้องสร้างลักษณะเด่น มีเอกลักษณ์เฉพาะที่เป็นแบบฉบับของตน แม้กระทั่งอารมณ์ความรู้สึกก็มีผลต่อการบรรเลงก็เช่นกัน ส่งผลให้บทเพลงมีลักษณะแตกต่างกันออกไป แม้จะเป็นศิลปินคนเดียวกันก็ตาม หากทำการบรรเลงคนละครั้ง ผลของบทเพลง ลีลา อารมณ์ก็แตกต่างกันออกไปเช่นกัน อย่างไรก็ตาม ใฝ่ใจก็ตีบทเพลงที่ยังทรงคุณค่าของตัวเองไว้ ควรค่าแก่การอนุรักษ์ สืบทอดให้คงอยู่เพื่อนลูกหลานได้มีโอกาสได้ศึกษา และเก็บเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาติสืบไปตราบนานเท่านาน

สิ่งที่ได้จากการศึกษาวิจัยนี้ คือความมีชีวิตของวัฒนธรรมในการสืบทอดความรู้ไม่ใช่เป็นการลอกแบบที่ไร้ชีวิต ซึ่งนับเป็นการแตกแขนงทางวัฒนธรรม ทั้งด้านความคิด จิตวิญญาณรวมถึงฝีมือในการบรรเลงโดยอาศัยศิลปินค้นแบบถ่ายทอดมายังผู้สืบทอดเป็นตัวขับเคลื่อนทางวัฒนธรรมให้คงอยู่อย่างมีคุณค่า

ข้อเสนอแนะ

1. การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการบรรเลงเดี่ยวซอด้วงในปัจจุบัน พบว่ายังขาดความหลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นโดยตัวบทประพันธ์เอง หรือขาดความหลากหลายในลักษณะของทางเพลงของแต่ละบรมครู ดังนั้น จึงควรมีการศึกษาวิจัยให้มากขึ้น
2. การประพันธ์เพลงเดี่ยวสุรินทราหู ยังมีอีกหลายลักษณะ ทั้งประเภทเพลง 3 ชั้น ในเครื่องดนตรีชนิดอื่น ๆ ประเภทเพลงเถา รวมถึงประเภทเพลงเรื่อง จึงควรส่งเสริมให้มีการศึกษาวิจัยให้มากขึ้น เพื่อก่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ ๆ เกี่ยวกับบทประพันธ์เพลงไทยอันทรงคุณค่า